

Hans Nielsen Hauge – Synderkjennelse og omvendelse

Da Hans Nielsen Hauge hadde sitt sterke møte med Gud på Tunejordet den 5. april 1796, fikk han mandatet til sin tjeneste fra Gud. Hans åndsåpsopplevelse under åpen himmel denne tirsdagen, er blitt stående som en milepæl i Norges vekkelseshistorie.

Samtiden og samfunnet på Hauges tid var sterkt preget av det som kalles rasjonalismen. Den kristne lære skulle tilpasses den menneskelige fornuft. Jesus ble bare en stor historisk lærer og en god mann.

Jesu forsoningsverk ble tonet ned og til dels helt borte. Menneskets syndeproblem kunne enkelt løses ved at menneskets forstand ble opplyst og opplært i den bibelske lære. Samvittigheten kunne beroliges ved gode gjerninger og ved å strebe etter Guds velbehag. Ettersom det ble lagt vinn på gode gjerninger, ble mye positivt gjort i folkeopplysnings-tjeneste. Det ble blant annet stiftet leseforeninger og mange prester strevde med å få allmennskolen i bedre stand.

Men Hauges oppdrag fra Gud var å forkynde at mennesket trengte omvendelse og frelse for å bli rede for evigheten. Gud hadde selv vist ham «at verden lå nedsunket i det onde», og Hauge bad Gud om «å utsette straffen, så noen kunne omvende seg». Det var bare en mulighet, og det var at mennesket måtte etter Guds ord, vende om fra mørket og til Guds lys.

Hauge skriver i begynnelsen av sin andre bok, «Guds Visdom» (1796), om sin samtid og de religiøse ledere: «Jeg kritiseres for å forstyrre religionen. Ja, denne verdens religion hvor det ikke er rom for Gud, eller hvor det ikke engang spørres etter Ham. For som Paulus skriver, er strupen deres en åpen grav, på tungen har de svik, under leppene ormegift, munnen er full av forbannelse og bitterhet. Det er så mye av dette nå at jeg må klage med David over de falske vitnene som reiser seg.» «De er som gjetere, som leder vill og sprer sauene. De stjeler Herrens ord og fører folket på villspor. Den hellighet de fordrer av menneskene, ligner det å kreve gjerninger av døde, ganske enkelt fordi de ikke forkynder omvendelsens nødvendighet. Derfor ser vi heller ikke frukter av deres gjerninger. En død lærer kan ikke få liv i sine tilhørere.»

I motsetning til den rasjonalistiske forky-nelse var Hauge helt klar på at mennesket av naturen er udeelig til alt godt. Det måtte først skje en erkjennelse av sine synder og en gjenfødelse ved Den hellige Ånd. Omvendelsen måtte skje konkret ved at mennesket fikk et forvandlet sinn og avla sine syndige gjerninger og lyster.

Hauge forklarer gjenfødselen og omven-delsen på denne måten i sin bok «Guds Visdom»: «Vil du menneske ha det evige liv, må du vedbli i bønn til du får se din

egen elendighet. At du er fortapt og fordømt til den evige død, som vi alle har fortjent. Det skal ikke bare sies med ord, men føles i hjertet. Den hellige Ånds kall og opplysning gir bedrovelse over men-skets synder, og en finner da avsky for det onde. Dette er den sanne omvendelse.

Da følger Jesu ord: «Tro evangeliet». Den som er sulten, spør etter mat, og den som er tørst, etter drikke. Slik er det med den sultne sjel som flyr til Den hellige Ånd med bønn om Jesu rettferdighet. Og Jesus har fullkomment betalt for alle våre synder. Denne trøst kan en ikke bli tilregnet for det gamle menneske med alle sine begjærigheter er avlagt. Som Paulus sier: «Kle dere i det nye menneske, som er skapt av Gud i rettferdighet og sannhets hellighet.» Da forkynder Den hellige Ånd oss syndenes forlatelse og helliggjørelse, og som også vitner med vår Ånd at vi er Guds barn. (Rom. 8, 16.) Da er verdens fyrste dømt, som er djevelen. Han har ikke lenger noe makt, fordi den drepes ved Åndens kraft. På denne måten har vi avlagt ugudelighet og verdslige lyster, og i stedet fått glede og lengsel etter det åndelige. Da er vi blitt en husholder over det jordiske, og bruker det til vårt eget og nestens gagn. Av dette venter det også lønn av nåde, når vår tid er til ende. Den gode grunnvoll er dermed lagt og vi kan si med Johannes (1. Joh. 3, 9): «Den som er født av Gud, synder ikke. For den sæd Gud har lagt ned i ham, blir i ham: Han kan ikke lenger synde, fordi han er født av Gud.»

Det betyr at vi ved Guds nåde har over-vunnet synden, og Den hellige Ånd påminner oss så vi ikke begår synd. Men arvesynden henger ved oss, så vi er ikke fri og ren, og vi kan kjenne oss fortapt uten Guds hjelp. Derfor trenges det en daglig omvendelse og en evangelisk tro, men vi får mer og mer lengsel etter Guds ord, og vil derfor hate det onde og elske det gode, og fornyes til det evige liv.»

(Kilder: Bl.a. «Hans N. Hauges skrifter» av Hans Ording fra 1954 og «Guds visdom af H.N. Hauge og «Tekster i utvalg» av Dag Kullerud. Med artikkelforfatters gjengivelse til tidsmessig språk).

PETER TORE GABRIELSEN, Sanger og forkynter

30 ÅR: Hillcrest Lutheran Academy holder stengt på de kaldeste og mest snørike dagene. Skolen har tatt imot norske elever i 30 år.

INNESNØDD: Kortspill og gode samtaler gjør at stengt skole blir til felles hygge for Hillcrest-elevene fra Bergen. F.v. Iver Honningdal, Markus Fluge, Alexander Knutsen, Håvard Haga, Hannah Brennhau og Alida Viksøy.

Norske elever innesnødd i USA

USA: I den norskamerikanske småbyen Fergus Falls i delstaten Minnesota sitter 26 utvekslings elever inne på skoleinternatet, mens skolen holder stengt på grunn av kulde, vind og snø.

AV BJARTE YSTEBØ, Foto: Joel Ystebø

Torsdag var fjerde gang siden nyttår at skolen var stengt. Hillcrest Lutheran Academy har en utvekslings-savtale med Danielsen skole i Bergen og sender mellom 25 og 30 elever hvert år.

Den siste tiden har elevene fått nærkontakt med ekstremværet som har rammet Midtvesten og det har ført til både stengt og utsatt skolen.

- Hverdagsglede

Men elevene fortviler ikke av skolefri.

- Det er hverdagsglede, sier Alida Viksøy (17).

Vi treffer henne og fem av hennes klassekamerater i skolens sosialsone, der de nyter fridagen inne i varmen, mens det snør, blåser og er

23 kuldegrader ut.

- Det er veldig deilig å ha fri fra skolen, men det er jo kjipt at vi er litt støkk her da, sier Markus Fluge (17).

Hva gjør dere når dere har fri nå da?

- Vi spiller kort, prater, koser oss og chiller, sier Håvard Haga (17).

Kald vinter

Minnesota er kjent for sitt kalde vintervær, men årets kuldebølge har vært den verste i manns minne. Og en kan ikke uten fare bevege seg utendørs.

Savner dere Norge?

- Jeg savner familien, maten og ikke minst hunden, smiler Haga.

I mai reiser de norske elevene hjem etter et skoleår i Minnesota.

Den kristne privatskolen følger de offentlige skolene i byen når det gjelder stenging og utsettelse av skolen når vinteren rammer. Danielsen skole har drevet utveksling med Hillcrest Lutheran Academy siden 1989.